

**Рус телендә урта гомуми белем бирү мәктәбенең рус төркемендә
укучылар өчен татар теленнән үткәрелә торган
мәктәп туры олимпиада биремнәре
2023-2024 уку елы, 7 нче сыйныф**

**Олимпиадные задания школьного тура по татарскому языку для
общеобразовательных организаций с обучением на русском языке
(для изучающих татарский язык)
2023-2024 учебный год, 7 класс**

*Время выполнения – 120 минут
Максимальный балл – 75*

**1. Прочитайте предложения, исправьте грамматические и речевые
ошибки. Напишите правильный вариант (максимальный балл – 5):**

1) Сәламәтлек һәрвакыт беренче урында булырга кирәк.

---

2) Өй эшләрен эшләгән вакытта тәнәфесләр ясап алу кирәк.

---

3) Аерым бер фән буенча укытучыга яки сыйныфташыңа мөрәжәгать итә.

---

*4) Көндәлек режим турында та онытма: вакытында ятып, вакытында
торырга кирәк.*

---

*5) Тәмле су, газлы сулар түгел, ә нәкъ менә чиста су баш миенең эшчәнлеген
яхшырта.*

**2. Прочитайте текст, найдите и напишите пропущенное слово, которое
подходит к тексту (максимальный балл – 3).**

*Әйләнә-тирәндә бөтен нәрсә - ... . Урындык, өстәл, диван. Себерке,
көймә, кармак саплары. Кайнатма, компот, морс, гөмбә, чикләвек...*

*Ә ... чиймәләре буенда үскән шифалы үләннәр? ... һавасы гына да ни
тора!*

О чѐм этот текст? Жавап _____

3. Расставьте реплики в нужном порядке (укажите последовательность в цифрах), чтобы получился диалог (максимальный балл – 10).

1) Минемчә, берьюлы нәрсәдер эшләргә һәм радио тыңларга мөмкин түгел.

2) Килешәм.

3) Син аны көне буге тыңлый аласыңмы?

4) Күпме кеше, шулкадәр фикер.

5) Синең һәрвакыт радио эшли. Син радио тыңларга яратасынмы?

6) Төрле кеше төрлечә кабул итәдер инде. Мин алай эшли алмас идем.

7) Бу фикер белән килешмәс идем. Берничә эшнә бергә эшләү баш миә эшчәнлеген арттыра.

8) Син нәрсә инде. Әлбәттә, юк. Мин музыканы ял иткәндә генә тыңлыйм. Дәресен әйткәндә, музыка миңа эшләргә комачау итми.

9) Миңа музыка ошый.

10) Никадәр кеше, шулкадәр фикер диләр бит.

Жавап: _____

4. Вставьте пропущенные компоненты фразеологизмов (максимальный балл – 8).

1) _____ чикләвек

2) _____ кар яугач

3) _____ фил ясау

4) утлы _____ бастыру

5) ике _____ артыннан куу

6) _____ белән кое казу

7) сүзнә _____ ташлау

8) стенага _____ ату

5. Напишите советы к представленным ситуациям (максимальный балл – 10)

1) Мин телефонны өйдә оныттым.

---

2) Мин арыдым.

---

3) Бүлмәдә эссе.

---

4) Мин музейның кайда урнашканын белмим.

---

5) Минем кәеф начар.

---

6. Переведите предложения (максимальный балл – 12).

1) Завтра в обед я буду готовить суп.

---

2) Он читает эту книгу уже месяц.

---

3) Ему трудно учиться на экономическом факультете.

---

4) Сначала мы ехали по узкой улице, а потом выехали на проспект.

---

5) Я была на выставке работ Баки Урманче.

---

6) Вчера в школе я увидел незнакомого человека.

---

7. Соберите пословицы, соединив цифры с буквами (максимальный балл – 6).

1) Сүзне сөйләсәң	а) күңелен белән бай бул
2) Кунак ишегеңне ачса	ә) үзеңнекен төзәт.
3) Мал белән бай булма	б) яманлыкны исеңдә тотма.
4) Сөйләп күрсәткәнче	в) уйлап сөйлә.
5) Яхшылыкны онытма	г) син йөзеңне ач.
6) Кеше холкын күзәт	д) эшләп күрсәт.

1) ___; 2) ___; 3) ___; 4) ___; 5) ___. 6) ___.

8. Допишите окончания слов в предложениях (за каждый верный ответ по 0,5 балла, максимальный балл – 6).

- 1) Казан шәһәр _____ горурлык _____ – Сөембикә манара _____.
- 2) Манара _____ исеме Казан ханбикә _____ Сөембикә турында риваять _____ бәйле.
- 3) Сөембикә ханбикә гүзәллеге белән тирә-юнь _____ дан тоткан.
- 4) Сөембикә Казан _____ 1532 – 1551 ел _____ яшәгән.
- 5) Париж _____ – Эйфель башнясы, Казан _____ Сөембикә манара _____ бизи.

9. Напишите 5 предложений о татарском писателе, которого вы знаете и любите. (за каждое верное предложение – 3, максимальный балл – 15).
